

Брюксел, 18 ноември 2024 г.
(OR. en)

15816/24

CONUN 231
ONU 133
DEVGEN 185
ACP 124
COAFR 409
COASI 187
COEST 663
CLIMA 414
COLAC 159

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От: Генералния секретариат на Съвета
Дата: 18 ноември 2024 г.
До: Делегациите

Относно: Заключение на Съвета относно развиващите се държави без излаз на море
– (Заключения на Съвета – 18 ноември 2024 г.)

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно развиващите се държави без излаз на море, приети от Съвета на неговото 4058-о заседание, проведено на 18 ноември 2024 г.

Заклучения на Съвета относно развиващите се държави без излаз на море

1. Европейският съюз (ЕС) и неговите държави членки приветстват 3-тата конференция на ООН за развиващите се държави без излаз на море¹, която ще се проведе от 10 до 13 декември 2024 г. в Габороне, Ботсуана. Темата „Постигане на напредък чрез партньорства“ подчертава значението на колективните действия за устойчивото развитие. Тази конференция (LLDC3) предоставя откриваща се веднъж на десетилетие възможност за формулиране на нова и амбициозна рамка за развиващите се държави без излаз на море, за решаването на текущите предизвикателства, за изграждането на устойчивост срещу бъдещи сътресения и за ускоряване на изпълнението на ЦУР.
2. ЕС активно укрепва партньорството си с развиващите се държави без излаз на море както на двустранно ниво и чрез регионални ангажименти, така и на световно равнище. ЕС е изцяло ангажиран с по-нататъшното разширяване на сътрудничеството си с Групата на развиващите се държави без излаз на море и нейното Бюро, председателствано понастоящем от Ботсуана.
3. 32-те развиващи се държави без излаз на море имат население от около 570 милиона души и са разположени в различни части на Африка, Азия, Европа и Южна Америка. Всяка от тях е изправена пред различни перспективи и предизвикателства. Липсата на пряк достъп до открито море, особено когато е съчетана с географската отдалеченост, поражда редица затруднения за глобална интеграция и търговия. Сред тях са затрудненията в транспорта и комуникациите, големите разстояния до основните пазари и тромавите транзитни процедури. Зависимостта от транзитно преминаване през съседни държави поставя допълнителни изисквания към инфраструктурата и води до по-висока себестойност на стоките. Всичко това може да увеличи трудностите при достъпа до международно финансиране и инвестиции.
4. През септември 2023 г. държавите – членки на ООН, се срещнаха, за да потвърдят отново своя „ангажимент за ефективно изпълнение на Програмата до 2030 г. и нейните цели за устойчиво развитие (ЦУР) и за отстояване на всички принципи, залегнали в нея“.

¹ Азербайджан, Армения, Афганистан, Ботсуана, Буркина Фасо, Бурунди, Бутан, Есватини, Етиопия, Замбия, Зимбабве, Казахстан, Киргизка народна република, Лаоска народнодемократична република, Лесото, Малави, Мали, Многонационална държава Боливия, Монголия, Непал, Нигер, Парагвай, Република Молдова, Руанда, Северна Македония, Таджикистан, Туркменистан, Уганда, Узбекистан, Централноафриканска република, Чад, Южен Судан.

5. ЕС приветства подновения глобален ангажимент за даване на нов тласък на многостранната система и ускоряване на постигането на ЦУР, които са в основата на Пакта за бъдещето, приет през септември 2024 г. Изразяваме съгласие с признаването на особено положение на развиващите се държави без излаз на море и че те се нуждаят от помощ за изпълнението на Програмата до 2030 г.
6. ЕС се ангажира да подкрепя работата в тази насока и приема необходимостта от ориентирани към действия ангажименти за предоставяне на възможност на развиващите се държави без излаз на море да ускорят постигането на ЦУР, да преодолеят настоящите предизвикателства и да изградят устойчивост срещу бъдещи сътресения. ЕС подчертава, че е важно да се формулират и изпълняват конкретни приоритети, които да отговарят на различните нужди на развиващите се държави без излаз на море, в съответствие с ангажимента ни да не се пренебрегва никой при постигане на ЦУР.
7. Виенската програма за действие от 2014 г. предостави ясна рамка чрез своите шест приоритетни области: политика в областта на транзита; развитие на инфраструктурата; търговия и улесняване на търговията; регионална интеграция и сътрудничество; структурна икономическа трансформация; и средства за изпълнение. Необходимо е да се увеличат усилията за реализиране на амбициите на Виенската програма за действие – не на последно място в отговор на затрудненията, свързани с пандемията от COVID-19, геополитическото напрежение, конфликтите, изменението на климата, продоволствената и хранителна несигурност и неблагоприятните икономически условия в световен мащаб. ЕС очаква с нетърпение да работи с развиващите се държави без излаз на море по изпълнението на приоритетите, които ще бъдат определени в Габороне.
8. ЕС приветства резолюцията, приета от Общото събрание на ООН на 21 декември 2020 г., относно „четиригодишен цялостен преглед на политиката на оперативните дейности за развитие на системата на Организацията на обединените нации“, в която се посочва необходимостта системата на ООН за развитие да засили подкрепата си за развиващите се държави без излаз на море. ЕС приветства и предложението за глобален индекс на многоизмерната бедност.

9. ЕС се застъпва за засилено регионално сътрудничество и интеграция като средство за подпомагане на развиващите се страни без излаз на море при преодоляването на географските ограничения и подобряването на достъпа им до международните пазари, включително в областта на инфраструктурата, цифровата трансформация и развитието на иновационните екосистеми. ЕС и неговите държави членки оказват особена подкрепа на Африканската континентална зона за свободна търговия, която има огромен потенциал за преобразяване на държавите от региона и в частност на развиващите се държави без излаз на море чрез специална инициатива на „Екип Европа“. В допълнение към развитието на инфраструктурата, като например Азиатската магистрална мрежа и Трансазиатската железопътна мрежа, ЕС признава необходимостта от инвестиции в чисти, възобновяеми и цифрови технологии, за да се засили икономическата интеграция и устойчивостта на развиващите се държави без излаз на море. Хармонизирането на търговските правила е от първостепенно значение и ще помогне на развиващите се държави без излаз на море да опростят нормативната уредба и административните процедури, за да се обезпечи търговията с основни стоки и да се гарантират по-бързи и по-прозрачни търговски процедури, като по този начин се защитят обществените интереси.
10. ЕС и неговите държави членки се ангажират да играят конструктивна роля преди, по време на и след LLDC3 по отношение на целия набор от приоритети, определени в проекта за програма за действие. За тази цел ЕС е готов да си сътрудничи с партньори като Международния мозъчен тръст за развиващите се държави без излаз на море и Службата на върховния представител на ООН за най-слабо развитите страни, развиващите се държави без излаз на море и развиващите се малки островни държави.
11. ЕС изтъква трансформационния потенциал на възобновяемите енергийни източници, включително слънчевата, вятърната и водородната енергия. Те предлагат устойчиви решения за нуждите на развиващите се държави без излаз на море и предоставят широки възможности за развитието на цифрови и предприемачески умения, за да се постигне напредък в създаването на работни места във веригите за създаване на стойност в сферата на екологията, както и на цифрови умения за подобряване на свързаността.

12. ЕС се ангажира да работи в тясно сътрудничество с партньорите, да ускори екологичния преход и да извлече ползи от него, както и да подкрепя изпълнението на глобалните ангажименти. ЕС и неговите държави членки ще продължат да укрепват сътрудничеството с партньорите при разработването и изпълнението на амбициозни национално определени приноси (НОП), които ефективно изпълняват ангажиментите, поети в глобалния преглед, включително прехода от изкопаеми горива по справедлив, организиран и равнопоставен начин, както и разработването на национални планове за адаптация с цел повишаване на капацитета за адаптиране, укрепване на устойчивостта и намаляване на уязвимостта.
13. ЕС е решен да работи за преодоляването на цифровото разделение в развиващите се държави без излаз на море чрез подкрепа за програми за цифрова грамотност, подобряване на цифровата инфраструктура и улесняване на достъпа до информационни и комуникационни технологии. Цифровите технологии разкриват широки перспективи за трансформиране на системите за образование, здравеопазване и социална закрила, както и за укрепване на институциите. ЕС изтъква значението на надеждното събиране и анализ на дезагрегирани данни, за да се разберат по-добре специфичните нужди на развиващите се държави без излаз на море, като по този начин се даде възможност за по-целенасочени и ефективни политически инициативи.
14. ЕС и неговите държави членки подкрепят продължаващите усилия за реформиране на международната финансова архитектура и многостранните банки за развитие въз основа на Парижкия пакт за хората и планетата и Програмата от Бриджтаун 2.0. ЕС и неговите държави членки приветстват твърдия ангажимент, поет в това отношение от Пакта за бъдещето. ЕС ще се ангажира конструктивно, като си сътрудничи с партньорите си, за да постигне значителен напредък в това отношение на 4-тата международна конференция за финансиране на развитието, която ще се проведе в Испания през 2025 г.
15. Целта трябва да бъде да се мобилизират, посредством глобални усилия, необходимите ресурси от всички източници за пълното и ускорено изпълнение на Програмата до 2030 г. и Парижкото споразумение, включително увеличаване на ликвидността и възможно най-добро използване на оскъдното финансиране при преференциални условия. Налице е общ интерес от по-доброто справяне с глобалните предизвикателства и неравенства и от опазването на глобалните обществени блага, за да се гарантира, че на нито една държава не се налага да избира между борбата с бедността и борбата за планетата. Във връзка с това ЕС и неговите държави членки подкрепят разработването на иновативни инструменти за финансиране, като например дългови клаузи за устойчивост спрямо изменението на климата за най-уязвимите държави.

16. ЕС е дългогодишен партньор на развиващите се държави без излаз на море. Според последните налични данни през 2022 г. ЕС е отпуснал средства за ОПР за развиващите се държави без излаз на море, равняващи се на 10,6 милиарда евро. През последните шест години Европейската инвестиционна банка е финансирала проекти на стойност над 3 милиарда евро в развиващите се държави без излаз на море. Тези проекти са насочени към подобряване на живота и увеличаване на възможностите в 24 от 32-те развиващи се държави без излаз на море, подпомагайки ги в постигането на ЦУР. Държавите – членки на ЕС, предоставят своя собствена помощ, която не е включена в тези данни.
17. В рамките на стратегията си за Global Gateway ЕС си партнира с развиващите се държави без излаз на море при инвестирането в областта на цифровите технологии, климата и енергетиката, транспорта, здравеопазването, образованието и научните изследвания. ЕС финансира избрани водещи стратегически проекти в полза на развиващите се държави без излаз на море, като например проекта „Коридор Лобито“, който включва полагане на стотици мили железопътни линии от провинциите Копърбелт в ДРК и Замбия до съществуваща линия в съседна Ангола. В Централна Азия двете водещи инициативи на „Екип Европа“ – за цифрова свързаност и за вода, енергия и борба с изменението на климата – ще допринесат за подобряване на свързаността и регионалната интеграция. На форума на инвеститорите, посветен на транспортната свързаност между ЕС и Централна Азия през януари 2024 г., ЕС постигна съгласие с лидерите от Централна Азия за даване на тласък на развитието на високоскоростния транскаспийски транспортен коридор, осигуряващ бърза пътна връзка между Европа и Централна Азия. Освен това ЕС подкрепя редица развиващи се държави без излаз на море в пояса Судан-Сахел чрез своя знаков ангажимент към инициативата „Велика зелена стена“, включително в рамките на Ускорителя на Великата зелена стена. Този ангажимент спомага за развитието на мрежа от зелени и продуктивни площи с цел повишаване на продоволствената сигурност и гъвкавостта, рентабилността и устойчивостта на поминъка в селските райони в целия регион.
18. Освен това ЕС работи, за да гарантира, че публичните средства могат да се използват и за стимулиране на инвестициите от страна на частния сектор за преодоляване на недостига на инвестициите в инфраструктура в световен мащаб. Мобилизирането на инвестиционния капацитет на частния сектор е стратегически приоритет, чието постигане се осъществява чрез подобряване на бизнес средата и инвестиционния климат, премахване на техническите пречки пред търговията, осигуряване на еднакви условия на конкуренция и използване на финансови инструменти за привличане на средства. Чрез тази рамка за действие Европейският фонд за устойчиво развитие плюс (ЕФУР+) предоставя гаранции на инвеститорите от частния сектор чрез финансови институции в областта на развитието.

19. Новото споразумение за партньорство между ЕС и неговите държави членки и членове на Организацията на държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн, подписано през ноември 2023 г., се прилага временно от 1 януари 2024 г. В него се определят редица основни общи принципи: човешки права, демокрация, мир и сигурност, човешко и социално развитие, изменение на климата и околна среда, миграция и мобилност. Споразуменията за икономическо партньорство (СИП), подписани от ЕС с партньорите, оказваха положително въздействие върху икономиките на съответните държави. ЕС очаква в тази рамка да се развият всеобхватни отношения с развиващите се държави без излаз на море.
20. В перспектива ЕС е поел ангажимент да засили партньорството си с развиващите се държави без излаз на море чрез сътрудничество и диалог, техническа помощ и подкрепа за развитието на капацитет. Въз основа на резултатите от срещата на върха за бъдещето през 2024 г. и от срещата на върха за ЦУР през 2023 г. и в очакване на резултатите от 3-тата конференция на ООН за развиващите се държави без излаз на море е налице общ интерес да се отговори на специфичните нужди на развиващите се държави без излаз на море, наред с други приоритети, по време на 4-тата конференция за финансиране на развитието.
21. ЕС очаква резултатите от 3-тата конференция на ООН за развиващите се държави без излаз на море и следващата програма за действие за развиващите се държави без излаз на море, която се очаква да бъде приета на конференцията с участието на всички заинтересовани страни, включително гражданското общество, частния сектор, академичните среди и младежта. Готови сме да допринесем за изпълнението на програмата за действие в приоритетни области като изменението на климата, структурната трансформация, улесняването на търговията и свързаността, както и за по-лесен достъп до финансиране и инвестиции в областта на климата и развитието.